

"El gran perill per a la humanitat no és el desenvolupament del coneixement. És la ignorància."

François Jacob, premi Nobel de Medicina o Fisiologia 1965

L'obstrucció legal a les recerques biomèdiques que usen les cèl·lules mare embrionàries (CME) humanes, ratificada fa poc pel Congrés dels Diputats, ha provocat un rebombori social i mediàtic considerable. En cas de tenir èxit, aquestes investigacions permetrien de practicar d'aquí a uns anys la medicina regenerativa. Jo, de moment, m'he solidaritzat amb la campanya organitzada per les associacions de diabètics a favor de l'autorització de les recerques del doctor Bernat Sòria, de l'Institut de Bioenginyeria de la UMH d'Elx (solidaritat@bromera.com). Què són les CME? El nostre cos és constituït per classes diferents de cèl·lules: de la pell, del sistema nerviós, de la sang, etc. Totes i cadascuna d'aquestes cèl·lules, tremendament especialit-

Els hipòcrites també emmalalteixen

Juli Peretó

*Professor titular de Bioquímica i Biologia Molecular de la Universitat de València
Membre Numerari de la Secció de Ciències Biològiques del IEC*

*"Quan alguns polítics
i clergues que ara
blasmen la recerca
amb cèl·lules mare,
els anys a venir,
siguen víctimes
del Parkinson
o l'Alzheimer,
seran els primers a
no renunciar als seus
beneficis terapèutics"*

zades i eficaces en les seues funcions, provenen d'una única cèl·lula original. Tots hem estat una cèl·lula: quan un espermatozoide del pare i un òvul de la mare fongueren els seus materials bioquímics. Després s'inicià un procés meravellosament estipulat. Una cèl·lula en donà dues, dues en donaren quatre, vuit... Aquestes cèl·lules "totipotents" són capaces de generar després tots els teixits del cos. Els investigadors tracten d'esbrinar els mecanismes d'aquests processos, reproduir-los al laboratori i disposar de cèl·lules diferenciades per a usos terapèutics. Podem imaginar que, teòricament, qualsevol malaltia associada amb la mort de les cèl·lules tindria remei reimplantant-ne de noves: l'infart de miocardi, la diabetis tipus I o el mal d'Alzheimer són només uns casos obvis on la medicina regenerativa tindria una aplicació futura.

On radica el problema? Els governs d'alguns països –incloent-hi l'espanyol– no deixen emprar CME humanes al·legant motius ètics. És a dir, la recerca està totalment aturada, o ni tan sols iniciada, en molts centres d'investigació i universitats públiques. Tampoc no s'autoritza l'ús dels milers d'embrions sobrants de les clíniques de reproducció assistida per poder explorar les possibilitats d'aplicació. Aquests governs interposen barreres ideològiques a la ciència i ignoren tant la biologia com la jurisprudència pel que fa a això: el conjunt de cèl·lules d'un embrió de menys de dues setmanes, que és el que es fa servir en aquestes investigacions, no és una persona. Tanmateix, els milions de malalts del futur, beneficiaris potencials d'una recerca ara censurada, sí que ho són. I és una immoralitat ignorar-los. En aquest tema, doncs, els governants són més sensibles als grups de pressió religiosos que a les demandes socials i l'interès general. L'ús de les CME amb finalitats terapèutiques –i no reproductives– no hauria de ser rebutjable per principi. En un estat democràtic ens cal trobar les condicions científiques i les garanties jurídiques socialment acceptables per fer-les servir. I iniciar d'una vegada el llarg camí de la investigació biomèdica.

Si persisteix l'actitud actual el drama acabarà tenint un to sarcàstic. Les recerques científiques continuen en altres països més permissius –Gran Bretanya ja no sols les autoritza sinó que ha creat un banc de línies cel·lulars embrionàries per estimular-les–, fins i tot amb els nostres diners amb el finançament de la UE. Els avenços es produiran i els remeis es comercialitzaran. Estaran a l'abast de tothom? D'una cosa estic ben segur: quan alguns dels polítics i clergues que ara blasmen aquestes recerques, els anys a venir, siguen víctimes del Parkinson o l'Alzheimer, seran els primers a no renunciar als beneficis terapèutics de les cèl·lules mare embrionàries humanes.